

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра фольклористики

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З
ФОЛЬКЛОРИСТИКИ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ ДО МАГІСТРАТУРИ ЗА ПРОГРАМОЮ
«ФОЛЬКЛОР, МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ
ТА ІНОЗЕМНА МОВА»
(денна та заочна форми навчання)**

**Затверджено Вченою радою Інституту філології, протокол № 7
від 28 лютого 2017 року**

Київ – 2017

Екзамен з фаху як форма вступного випробування для навчання за освітньо-кваліфікаційними рівнем «магістр» освітньої програми «**ФОЛЬКЛОР, МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ТА ІНОЗЕМНА МОВА**» (денна та заочна форми навчання) відбувається відповідно до «Правил прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2017/2018 навчальний рік» і має форму індивідуального письмового екзаменування членами атестаційної комісії з фаху вступника на відповідний рівень навчання.

I. ФОЛЬКЛОРИСТИКА (для вступників на освітню програму «**ФОЛЬКЛОР, МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ТА ІНОЗЕМНА МОВА**» (денна та заочна форми навчання)).

Фахове випробування з фольклористики має комбінований характер і передбачає письмове екзаменування пошукувача за питаннями з фахових дисциплін, а також виконання ним запропонованих завдань.

1. ТЕОРІЯ ФОЛЬКЛОРУ

Проблема специфіки фольклору в науковому висвітленні. Синкретизм та синтетичність у фольклорі в їх розвитку. Традиційність і проблема безособовості. Тотемістичні уявлення та сучасний фольклор. Антропологічні та анімістичні уявлення древніх та сучасна поетична символіка українського фольклору. «Світові» образи в українському фольклорі. Проблема генезису та смислової трансформації. Фольклористика в системі гуманітарних наук. Проблеми методики «збирання» фольклору та публікації фольклорних текстів.

Специфіка музичного фольклору у контексті традиційної духовної культури.. Особливості первісного мистецтва і фольклору. Генезис музичного фольклору, еволюція мислення мови та музики. Міфологія і художня творчість. Родова та жанрово-тематична структура пісенного фольклору, проблема класифікації (рід, жанр). Особливості вивчення фольклору.

Європейські наукові фольклористичні школи та наукові методи українських фольклористів ХІХ ст. (міфологічний, міграційний, історичний, компаративістський, антропологічний, соціологічний т Генезис музичного фольклору ошо). М.Максимович, П.Куліш, О.Потебня, І.Рудченко, П.Чубинський, О.Калмачевський, І.Франко, М.Драгоманов, В.Антонович, В.Гнатюк, Ф.Колесса, П.Житецький, З.Кузеля, А.Савченко - збирачі, популяризатори та теоретики фольклору. Українська фольклористика кінця ХІХ - поч. ХХ ст. Теоретичні проблеми фольклористики в світлі європейських досліджень. Теоретична спадщина М.Грушевського. Фольклористика ХХ ст. Вульгарно-соціологічна спрямованість в українській фольклористиці 20-30 рр. ХХ ст. Формульна теорія епосу Перрі-Лорда та її застосування до вивчення дум Ф.Колессою. Структуральні дослідження в українській фольклористиці. В.Пропп та проблеми структурального дослідження оповідальної творчості. «Первісне мислення» в концепції К.Леві-Стросса. Ортодоксальний фрейдизм та неофрейдизм.

Історична змінність фольклору. Фольклоризм. Проблеми національної своєрідності у зв'язку з творчістю інших народів. Поетичні особливості творів фольклору (за вибором

жанру екзаменаторами). Генезис поетичної символіки фольклорних творів (жанр за вибором екзаменатора).

Народна космогонія. Джерела трактування. Міфологічні елементи в календарно-обрядовій поезії українців. Міфологія як об'єкт дослідження української фольклористики. Міфологія і фольклор. Спадкоємність традицій у фольклорному процесі в Україні. Фольклорно-літературні взаємини. Еволюція ліричних традицій в українській народній пісні. Гумор і сатира в українській народній прозі. Сміхова культура українців ХУІІ-ХУІІІ ст. Духовний світ українського народу в обрядовій поезії. Українські народні думи як самобутнє явище українського фольклору. Вертеп як явище фольклору. Система жанрів українського фольклору. Поетика українського фольклору (казка, легенда, лірична пісня, народний романс тощо).

Аналіз фольклорних музичних зразків (прагматичний, структурний). Документування народної музики: збирання народної музики; транскрипція народної музики й комп'ютерна обробка; редагування фольклорних текстів та упорядкування збірника народних пісень з використанням комп'ютерних технологій. Сучасне народнопісенне виконавство, фольклористичний рух, реконструкція актуалізованих жанрів фольклору науково-етнографічними колективами. Проблеми фольклористичної освіти.

2. ІСТОРИОГРАФІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ФОЛЬКЛОРИСТИКИ

Перші відомості про українську народну поетичну творчість. Перші писані відомості про фольклор у давньоруських літописах, «навчаннях», «словах». Фольклорні відомості у давньоукраїнській літературі. Фольклорні елементи у козацьких літописах Самійла Величка, Граб'янки, Самовидця. Українська народна творчість у колі інтересів Памви Беринди, Климентія Зіновія-сина, Григорія Сковороди, І. Котляревського, Г.Квітки-Основ'яненка. Гердер та його пісні різних народів.

Історія музичної фольклористики. Записи та публікації народних пісень кінця ХVІІІ - другої половини ХІХ ст., становлення музично фольклористичної думки цього періоду (З.Дзюбаревич, Г.Галаган, В.Трутовський, І.Прач, О.Аляб'єв іМ.Максимович, М.Маркевич, М.Лисенко, О.Рубець, П.Чубинський, Л.Українка, К.Квітка). Записи українських народних пісень представниками інших культур, зокрема: поляками - О.Кольбергом, З.Доленгою-Ходаковським, А.Коціпінським; чехом Людвіком Кубою; російськими збирачами Є.Ліньовою, О.Серовим. Музична етнографія першої половини ХХст.. (О.Кошиць, Ф.Колесса, Й.Роздольський, С.Людкевич, К.Квітка,; збирачі пісень Г.Танцюра, О.Дей, О.Правдюк, Л.Ященко, С.Грица, інш.). Музично-фольклористичні дослідження П.Сокальського, К.Квітки, Ф.Колесси, В.Гошовського, Л.Ященка, І.Мацієвського, С.Грици, А.Іваницького.

Публікація в Росії кінця ХVІІІ ст. збірників пісень Трутовського, Прача та ін. Записи усної народної поетичної творчості в Україні та Білорусі Зоріаном Доленгою-Ходаковським, в Росії - Кирієвським.

Фольклор у працях М.Максимовича, М.Гоголя, О.Пушкіна, М.Маркевича та ін. Видання М.Максимовичем праці «Малорусские народные песни» (1843). Діяльність М.Максимовича як першого ректора Київського університету ім. Св.Володимира (з

1834р.). Фольклористична діяльність М.Лисенка, М.Старицького, П.Носа, А.Солтановського, П.Демуцького. О.Кошиця .

Рецензія М.Гоголя на видання українських народних пісень М.Максимовичем «О малороссийских народных песнях» (1834). Увага до української народної усної поетичної творчості та побуту українського народу в періодичних виданнях «Харьковский Демокрит», «Вестник Европы», «Отечественные записки» та ін.

Місце в історії української фольклористики публікації видань П.Лукашевича «Галицкие и червонорусские народные песни» (М., 1833) та М.Шашкевича, І.Вагилевича, Я.Головацького «Русалка Дністровая» (Відень, 1837).

Праця М.Максимовича «Сборник украинских народных песен» (СПб, 1843) та його значення в розвитку української науки про усну народнопоетичну творчість. Місце П.Куліша в історії української фольклористики. Видання Амвросієм Метлинським збірника «Южнорусские народные песни» (К., 1854). Фольклорні записи та збірники Г.Квітки-Основ'яненка, І.Срезневського, братів О. і Ф. Бодянських, Л.Жемчужникова, П.Куліша, М.Костомарова, А.Свидницького, С.Руданського, О.Стороженка, Марка Вовчка, П.Чубинського, В.Милорадовича, Ганни Барвінок.

Розвиток української фольклористики у працях І.Франка, М.Павлика, В.Гнатюка, З.Кузелі, Ю.Яворського. Діяльність в галузі української науки про усну народну творчість братів Рудченків. Українська міфологія у трактуванні І.Нечуя-Левицького. Український фольклор у виданнях та дослідженнях В.Залеського, Паулі, О. Кольберга, С. Мошинської та ін. Роль у розвитку української фольклористики Б.Грінченка, М.Лисенка, Ф.Колесси, К.Квітки як діячів української фольклористики. Збирацька, дослідницька та видавнича діяльність А.Рубця, А.Димінського, І.Манжури. Праці П. Чубинського та їх місце в історії української фольклористики. Фольклористична діяльність М.Драгоманова, В. Антоновича.

Дослідження психології українського народу у працях О.Потебні, М.Драгоманова, Д.Яворницького, М.Сумцова, П. Житецького. Український фольклор та фольклористика в дослідженнях М.Грушевського.

«Матеріали до українсько-руської етнології», «Киевская старина»,

«Життя і слово», «Сборник Харьковского историко-филологического общества», «Этнографического общества» та ін. та їх роль у розвитку фольклористики. Дослідження С.Килимника та О.Воропая проукраїнську обрядовість та народну поезію.

Проблеми і розвиток української фольклористики 20-х рр. ХХ ст. (Верховинець (Костів), О.Лобода, В.Білецький, Т.Шевченко). Бібліографічні довідки з українського фольклору (Б.Грінченко, О.Андрієвський). Київська школа фольклористики початку ХХ ст. М. Грушевський, А.Кримський, К.Грушевська, С.Савченко, Марко Грушевський, В.Клінгер. Розробка принципів збирання українського фольклору П.Поповим. Організаторська, видавнича та наукова фольклористична діяльність Інституту матеріальної культури (1934) (Харків). Організація Інституту українського фольклору у м. Києві (1936). Видання збірників української народної усної поетичної творчості кінця 20-х-30-х років: «Українські народні пісні», (1929), «Українські народні пісні», «Українські народні

прислів'я та приказки» (1936) та ін. Видання журналів «Український фольклор» (1936-1939). «Народна творчість (1939-1941).

Створення Інституту народної творчості та мистецтва (1942). Створення Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії (1944). Фольклористична діяльність М.Рильського. Багатотомне видання українського фольклору (серія «Українська народна творчість», започаткована академіком М.Рильським).

Збиральницька та дослідницька робота українських фольклористів, присвячена фольклорові періоду Другої світової війни. Дослідження історичного епосу українського народу (праці Плісецького, І.Березовського, М.Родніної, В.Хоменко, Б.Кирдана, Г.Нудьги.

Вивчення сучасного стану української народнопоетичної творчості (монографії, збірники, періодика, осередки дослідження і збирання).

Біблія і українська народнопоетична творчість. Дослідження поезики фольклорних жанрів. Проблема взаємозв'язків українського фольклору з літературою. Пісні літературного походження в українському фольклорі. Проблема авторства в піснях літературного походження.

Національний фольклор як окрема художня система, що була одним з джерел виникнення і розвитку української літератури, надаючи їй можливість поставити жагучі питання дійсності в загальнонародний контекст.

3. ЖАНРОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ

Вербальна магія українців. Поетичні особливості замовлянь у науковому освітленні.

Календарно-обрядова поезія українців у слов'янському контексті та наукових дослідженнях.

Світові образи у весільному фольклорному тексті, родильному фольклорному тексті, поховальному фольклорному тексті. Генеза поетичних символів похоронних голосінь.

Поетика загадки. Загадка в інших жанрах фольклору. Українські паремії: характеристика за жанрами, збирання, публікація, дослідження.

Жанрова система дитячого фольклору. Фольклор для дітей та власне дитячий фольклор: художня своєрідність, функціональне навантаження. Колискові пісні: міфологічна символіка, етнопедагогічні функції. Дитяча народна поезія в національному вихованні.

Проблема зародження української народної драми. Українські народні драматичні ігри. «Живий» та ляльковий вертеп. Український вертеп в контексті європейських народних театральних традицій.

Історичний епос українського народу на тлі слов'янського фольклору. Проблеми походження українських народних дум. Історія України в народних думках та піснях. Проблема героїки в українському історичному епосі. Ментальність українців як

етнопсихологічний феномен в народній пісенності. Типологічні зв'язки української історичної пісенності зі східним епосом (мотиви героїки та їх художнє втілення).

Український музичний фольклор: календарно-обрядові та родинно-обрядові пісні; епічні пісні; соціально-побутова лірика; побутова лірика. Фольклор в системі сучасної культури, фольклоризм.

Українська народна пісенна лірика.

Художня специфіка та поетична символіка. Наукові дослідження про українську народну пісенну пісенність. Проблема зв'язку художнього слова та мелосу. Українська народна пісня у синтезі з іншими формами мистецтва. Виконавці українських народних дум та пісень. Український народний музичний інструментарій як атрибути носіїв фольклору.

Художня своєрідність жанру балади. Найдавніші записи українських народних пісень-балад. Міфологічні мотиви пісень-балад та їх юридична прагматика.

Місце пісень літературного походження в історичній термінології.

Коломийки і частівки: типологія і зв'язок з малими пісенними жанрами інших народів.

Проблема походження народної казки у наукових концепціях міфологів, антропологів, компаративістів, представників історичної та інших

фольклористичних шкіл. Міф-казка, легенда, повір'я: жанрова специфіка в науковому освітленні. Ритуальний та сакральний міф в контексті еволюції казки і легенди. Персонажна система української міфологічної прози.

Народні тлумачення снів у фольклорі українців і проблема дослідження в етнопсихології.

Історія публікацій та досліджень зразків української народної поезії та прози (за вибором екзаменаторів).

Національна специфіка українського анекдоту в його розвитку.

В.Гнатюк про стиль оповідачів анекдотів.

Апокрифічна легенда як явище взаємин релігії і фольклору. І.Франко – дослідник та видавець українських народних апокрифів.

Питання новотворчості у фольклорному процесі, його характер, зв'язок із традицією. І.Франко, В.Гнатюк про становлення нових художніх форм в українському фольклорі. Фольклор сучасних молодіжних субкультур.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Адоньева С.* Прагматика фольклора. – СПб, 2004.
- Адоньева С.* Сказочный текст и традиционная культура. – СПб, 2000.
- Азбелев С.Н.* Отражение действительности в преданиях, легендах, сказаниях /Прозаические жанры фольклора народов СССР. – Минск. – 1974.
- Андрієвський О.* Бібліографія літератури з українського фольклору. – К., 1930.
- Аникин В.* Теория фольклора: Курс лекций. – 2-е изд., доп. – М, 2004.
- Балади.* Кохання та дошлюбні взаємини. – К., 1987.
- Барт Р.* Избранные работы: Семиотика. Поэтика: Пер. с франц. – М., 1989.
- Березовський І.П.* Українськанародна творчість (20–30–ті рр. ХХ ст.) – К., 1973.
- Березовський І.П.* Українська радянська фольклористика: етапи розвитку і проблеми. – К., 1968.
- Богданов К.* Повседневность и мифология: Исследования по семиотике фольклорной действительности. – СПб., 2001
- Бойко В.Г.* Поетичне слово народу і літературний процес. – К., 1969.
- Бойко В.Г.* Сучасна народна поетична творчість на Україні: основні тенденції розвитку. – К., 1973.
- Борисенко В.К.* Весільні звичаї та обряди на Україні. – К., 1988.
- Бріцина О.Ю.* Українська народна соціально-побутова казка. – К., 1989.
- Булашев Г.* Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. – К., 1909 (К., 1983).
- Велецька Н.М.* Языческая символика славянских архаических ритуалов. – М., 1978.
- Вербальна магія українців. – К., 1998.
- Веселий оповідач. Давні та сучасні народні усмішки. – К., 1977.
- Весільні пісні: у 2-х книгах. – К., 1982.
- Виноградов І.М.* Зимняя календарная поэзия западных и восточных славян. – М., 1982.
- Вовк Хв.* Студії з української етнографії та антропології. – К., 1995.
- Востоочнославянская сказка.* Сравнительный указатель сюжетов. – Л., 1979.

- Гадамер Г.-Г.* Герменевтика і поетика. Вибрані твори: Перекл. з нім. – К., 2001.
- Гарасим Я.* Культурно-історична школа в українській фольклористиці. – Л, 1999.
- Гнатюк В.* Вибрані статті про народну творчість. – К., 1966.
- Гоголь М.В.* Про малоросійські пісні /Твори: у 3-х томах. – К., 1952, т.3.
- Голіченко Т.С.* Слов'янська міфологія та антична культура. – К., 1994.
- Головацький Н.* Виклади давньослов'янських легенд або міфологія. – К., 1991.
- Голосовкер Н.Є.* Логіка міфа. – М., 1987.
- Гринченко Б.Д.* Этнографические материалы, собранные в Черниговской и соседних с ней губерниях. – Чернигов, 1895–1899. – Вып. I–3.
- Грица С.* Мелос української народної епохи. – К., 1979.
- Грица С.* Фольклористична діяльність Ф.М.Колеси /Мелодії українських народних дум. – К., 1969.
- Грицай М.С.* Давня українська драматургія і фольклор. – К., 1976.
- Грицай М.С.* Давня українська поезія і фольклор. – К., 1976.
- Грицай М.С., Бойко В.Г., Дунаєвська Л.Ф.* Українська народнопоетична творчість. – К., 1983.
- Грушевський М.С.* Історія української літератури. В 6-и т. 9 кн. (1991–1995 рр.)
- Гусев В.Е.* Эстетика фольклора. – Л., 1967.
- Гуцульщина: Історико-етнографічне дослідження.* – К., 1987.
- Давидюк В.Ф.* Українська міфологічна легенда. – Львів, 1992.
- Давній український гумор і сатира.* – К., 1959.
- Дандес А.* Фольклор: семиотика или психоанализ: СПб. – М., 2003.
- Дей О.І.* В.Гнатюк – дослідник народної творчості (Сторінки з історії української фольклористики) – К., 1975.
- Дей О.І.* І.Франко і народна творчість. – К., 1955.
- Дей О.І.* Поетика української народної пісні. – К., 1978.
- Дей О.І.* Сторінки з історії української фольклористики. – К., 1975.

- Дей О.І.* Українська народна балада. – К., 1986.
- Дей О.І.* Українські народні анекдоти. – К., 1967.
- Дитячий фольклор. Колискові пісні та забавлянки. – К., 1984.
- Дитячі пісні та речитативи. – К., 1991.
- Думи. Історико-героїчний цикл. – К., 1991.
- Дунаєвська Л.Ф.* Українська народна казка. – К., 1987.
- Дунаєвська Л.Ф.* Українська народна проза (легенда, казка). Еволюція епічних традицій. – К., 1997.
- Дюркгайм Е.* Первісні форми релігійного життя. Тотемна система в Австралії: Пер. з фр. – К., 2002.
- Ефименко Г.* Сборник малорусских заклинаний. – М., 1874.
- Жартівливі пісні. Родинно–побутові. – К., 1967.
- Житецький П.* Мысли о народных малорусских думах. – К., 1893 (К., 1900). *Загадки* (вступна стаття І.П.Березовського). – К., 1962.
- Закревский Н.* Старосветский бандурист. – М., 1860. Кн. 1–2.
- Здоровега Н.І.* Нариси народної весільної образності на Україні. – К., 1974. *Золота книга казок.* – К., 1990.
- Івановська О.* Український фольклор як функціонально-образна система суб'єктності. Монографія. – К., 2005.
- Калинова сопілка. Антологія української народної творчості: казки, легенди, перекази, оповідання. – К., 1989.
- Качкан В.А.* Українське народознавство в іменах. – К., 1994; К., 1995. *Килимник С.* Український рік у народних звичаях в історичному освітленні: у 5–и томах. – Вінніпег, 1955–65 (К., 1994). Кн. 1–2.
- Кирдан Б.* Украинский народный эпос. – М., 1965.
- Кирдан Б., Омельченко Л.* Народні співці–музиканти на Україні. – К., 1980. *Кирдан О.П.* Собиратели народной поэзии. – М., 1974.
- Колесса Ф.* Фольклористичні праці. – К., 1970.
- Колядки та щедрівки.* Зимова обрядова поезія трудового року. – К., 1965.
- Кононенко А.А., Кононенко С.А.* Персонажи славянской мифологии. Словарь. – К., 1993.

- Копаниця Л.* Метапонятійна модель української ліричної пісні. – К., 2000.
- Костомаров М.* Славянская мифология. – К., 1847 (К.,1994).
- Кулиш П.* Записки о Южной Руси. В 2-х тт. – СПб.,1856–1857 (К., 1994).
- Курочкін О.В.* Новорічні святаукраїнців. – К., 1978.
- Лавров Ф.* Кобзарі. Нариси з історії кобзарства України. – К., 1980.
- Леви–Брюль Л.* Сверхъестественное в первобытном мышлении. – М., 1977.
- Линтур П.В.* Народные баллады Закарпатья и их западнославянские связи. – К., 1963.
- Лич Э.* Культура и коммуникация: логика взаимосвязи символов: Пер с англ. – М., 2001.
- Лотман Ю.* Избранные статьи: В 3 т. – Таллин, 1992. – Т.1. Статьи по семиотике и типологии культуры.
- Максимов С.В.* Нечистая, неведомая и крестная сила. – СПб.,1903 (СПб., 1994).
- Максимович М.* Вибрані українознавчі твори. – К., 1994.
- Максимович М.* Дни и месяцы украинского селянина // Собр. соч. в 3-х тт. – К., 1877. – Т.2.
- Мелетинский Е.М.* Герои волшебной сказки. Происхождение образа. – М., 1956.
- Мелетинский Е.М.* Поэтика мифа. – М., 1976.
- Мелетинский Е.М.* Происхождение героического эпоса. Ранние формы и архаические памятники. – М., 1963.
- Милорадович В.* Українська відьма. Нариси з української демонології. – К., 1993.
- Мишанич С.В.* Усні народні оповідання. Питання поетики. – К., 1986.
- Наймитські та бурлацькі пісні. – К., 1975.
- Народная память о Запорожье. Предания и рассказы, собранные Я.П.Новицким в Екатеринославщине 1875–1905 гг. – Екатеринослав, 1911 (Рига, 1990).
- Народні оповідання. – К., 1983 (К.,1986).
- Народні пісні в записах І.Нечуя-Левицького. – К., 1985.
- Народні пісні в записах Лесі Українки та з її голосу. – К., 1971.
- Народні усмішки, анекдоти, жарти, дотепи, бувальщини, небилиці. – К., 1986.

Народные южнорусские сказки. Издал И.Рудченко. – К., 1869–70.

Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. Ескіз української міфології. – Львів, 1876 (К.,1992).

Новиков Н.В. Образы восточнославянской волшебной сказки. – Л., 1974.

Нудьга Г.А. Слово і пісня. Дослідження. – К.,1985.

Нудьга Г.А. Українська балада. – К., 1970.

Обряды и верования древнего населения Украины. Сборник научных трудов. – К., 1990.

Пазяк М.М. Українські паремії. – К., 1991.

Пирс Ч.С. Логические основания теории знаков. – СПб, 2000.

Пісні Поділля. Записи Насті Присяжнюк в с.Погребище. – К., 1976.

Пісні Явдохи Зуїхи. Записав Г.Танцюра. – К., 1965.

Плачинда С. Словник давньоукраїнської міфології. – К., 1993.

Плісецький М. Українські народні думи. Сонети і образи. – К., 1994.

Попов П.М. М.Костомаров як фольклорист і етнограф. – К., 1968.

Попович М. Мироззрение древних славян. – К., 1986.

Потебня А. Теоретическая поэтика. – М., 2003.

Пранчишвилли А.С. Фольклор и психология. Проблемы фольклора. – М., 1975.

Прислів'я та приказки. Взаємини між людьми. – К., 1991.

Прислів'я та приказки. Людина. Родинне життя. Риси характеру. – К., 1990. Прислів'я та приказки. Природа. Господарча діяльність людини. – К., 1989.

Пропп В.Я. Исторические корни волшебной сказки. – Л.,1946 (Л.,1986).

Пропп В.Я. Фольклор и действительность. Избранные статьи. – М., 1976.

Путилов Б. Фольклор и народная культура. – СПб., 1994.

Рекрутські та солдатські пісні. – К., 1974.

Рильський М.Т. Героїчний епос українського народу. – К., 1955.

- Рильський М.Т.* Словесна творчість українського радянського народу. – К., 1987.
- Росовецький С.* Український фольклор у теоретичному висвітленні. Посібник для університетів. – К, 2005. – 232 с.
- Рыбаков Б.А.* Язычество древних славян. – М., 1981.
- Сиваченко М.Е.* Иван Рудченко збирач і публікатор українських народних казок / Літературознавчі та фольклорні розвідки. – К., 1974.
- Смирнов Ю.І.* Восточнославянские баллады и близкие им формы. – К., 1988.
- Соціально–побутова казка. – К., 1987.
- Соціально–побутові пісні. Збірник. – К., 1985.
- Специфіка фольклорних жанрів. – М., 1973.
- Співанки–хроніки. – К., 1972.
- Сумцов Н.* Культурные переживания. – К., 1890.
- Супруненко В.* Нечиста сила. Популярна демонологія. – Запоріжжя, 1991.
- Тайлор В.Б.* Первобытная культура. Исследование развития мифологии, религии, искусства и обычаев. – СПб., 1872–73 (М., 1989).
- Танцювальні пісні. Збірник. – К., 1990.
- Текстологическое изучение эпоса. Сборник статей. – М., 1971.
- Тернер В.* Символ и ритуал. – М., 1983.
- Токарев С.А.* Религия и история народов мира. – М., 1964.
- Українська народна магічна поезія. Ви зорі, зоряниці. – К., 1991.
- Українська народна поетична творчість. Підручник за ред. О.І.Дея. – К., 1975.
- Українська народна поетична творчість: У 2–х т. Підручник за ред. М.Т.Рильського. – К., 1958.
- Українські замовляння. – К., 1993.
- Українські народні вірування, повір'я, демонологія. – К., 1991.
- Українські народні казки, легенди, анекдоти. – К., 1957.
- Українські народні казки. Вступна стаття Л.Дунаєвської. – К., 1992.

- Українські народні казки. Упорядник Л.Ф.Дунаєвська. – К.,1986; 1991.
- Українські народні пісні в записах В.Гнатюка. – К., 1971.
- Українські народні пісні в записах З.Доленги-Ходаковського. – К., 1974.
- Українські народні пісні в записах Осипа та Федора Бодянських. – К., 1978.
- Українські народні пісні наспівані Д.І.Яворницьким. Пісні та думи з архіву вченого. – К., 1990.
- Українські народні романси. – К., 1961.
- Українські приказки, прислів'я і таке інше. Уклав М.Номис. – СПб., 1864 (К.,1993).
- Федас Й.Ю.* Український народний вертеп. – К., 1987.
- Фольклорні записи М.Вовчка та О.Марковича.* – К., 1983.
- Франко І.Я.* Зібрання творів: У 50–ти тт. – К., 1981. – Т.26–43.
- Фрезер Д.Д.* Золотая ветвь. Исследования магии и религии. – М.,1986.
- Фрезер Д.Д.* Фольклор в Ветхом завете. – М., 1989.
- Хренов Л.С.* Народные приметы и календарь. – М., 1991.
- Цапенко І.П.* Питання розвитку героїчного епосу східних слов'ян. – К., 1959.
- Чистов К.* Народные традиции и фольклор. – Л., 1986.
- Чистов К.В.* К вопросу о принципах классификации жанров устной народной прозы. – М., 1964.
- Чмихов И.А.* Історія язичництва Русі. – К., 1990.
- Чумацькі пісні.* – К., 1976.
- Шиппинч Д.* Мифы славянского язычества. – М., 1959.
- Элиаде Мирча и Кулиано Ион.* Словарь религий, обрядов и верований. – М.– СПб.,1997.
- Яворницький Д.І.* Запорожье в останках старины и преданиях народа. – СПб., 1888 (К.,1995).

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ЗАВДАННЯ

ПИТАННЯ З РОЗГОРНУТОЮ ВІДПОВІДДЮ

1. Розвиток української фольклористики 2 пол. XIX ст.
2. Жанрова система української народної прози.
3. Замовляння. Публікації текстів і дослідження.
4. Проаналізуйте текст ліричної балади (на вибір).

ТЕСТИ

1. Термін «анекдот» вперше вжито в українській літературі:
А) І.Котляревським. В) С.Руданським
Б) Г.Квіткую-Основ'яненком Г) Остапом Вишнею
2. Аллегорія є домінантним художнім засобом для
А) Казок про тварин В) Соціально-побутових казок
Б) Чарівних казок Г) Кумулятивних
3. Установка на вигадку характерна для
А) Легенди В) Переказу
Б) Казки Г) Бувальщини
4. Викресліть зайве
А) Добротворець В) Знедолений
Б) Лжегерой Г) Злотворець
5. Структура замовлянь...
А) інверсійна В) кумулятивно-комбінаторна
Б) риторична Г) ланцюжково-кумулятивна
6. Причинно-наслідковий сюжет у замовляннях...
А) обов'язковий В) відсутній взагалі
Б) присутній, але не обов'язковий Г) практично відсутній
7. У весільній обрядовості піснями не супроводжували...
А) випікання короваю В) розплітання коси
Б) дівич-вечір Г) сватання
8. До класифікації загадок (за І. Франком) не входять..
А) анімістичні В) зооморфічні
Б) антропоморфічні Г) геоморфічні
9. Праця «Дитина у звичаях і віруваннях українського народу» належить...
А) П. Чубинському В) Марку Грушевському
Б) Михайлу Грушевському Г) Катерині Грушевській
10. Голосити закінчували...
А) після виходу з покійником з дому В) дорогою до кладовища

22. У праці Г.Булашева «Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях» наведено космогонічні легенди, у якій світ і землю Бог творить за допомогою:
- А) Святого Петра
В) Сатанаїла
- Б) 12 апостолів
Г) Іуди
23. У міфологіях багатьох народів світу «верх» і «низ» у системі світобудови координує священна шлюбна пара близнюків:
- А) місяць-сонце
В) вогонь-вода
- Б) небо-земля
Г) день-ніч
24. Генетично думи споріднені з
- А) колядками
В) голосіннями
- Б) колисковими
Г) баладами
25. Історичні постаті не фігурують у
- А) казках
В) переказах
- Б) анекдотах
Г) легендах
26. Що з цих ознак не є характерним для балади?
- А) динамізм сюжету
В) ретардація
- Б) трагічна кінцівка
Г) наявність метаморфоз
27. Відсутність сюжету характерна для
- А) пісень-хронік
В) ліричних пісень
- Б) балад
Г) історичних пісень.
28. Коломийки можуть об'єднуватись у
- А) в'язанки
В) зачіпки
- Б) витрішки
Г) випічки
29. Який виражальний засіб характерний для скоромовки Бабин біб розцвів у дощ – / Буде бабі біб у борщ
- А) Анафора
В) Асонанс
- Б) Алітерація
Г) Алегорія
30. Південно-Західний відділ Імператорського Російського географічного товариства діяв впродовж 1873-1876 рр. в
- А) Києві
В) Харкові
- Б) Петербурзі
Г) Львові
31. Семитомна праця «Труды этнографическо-статистической экспедиции в Западно-Русский край» видана за редакцією
- А) П. Чубинського
Б) М. Костомарова
- В) М. Максимовича
Г) О. Русова
32. Автором праці «Етнографічні особливості українського народу» є:
- А) В. Гнатюк
В) М. Грушевський
- Б) П. Чубинський
Г) Ф. Вовк
33. Автором шеститомної праці «Етнографічні матеріали з Угорської Русі» (1897-1910) є:
- А) В. Гнатюк
В) М. Шашкевич
- Б) М. Сумцов
Г) П. Богатирьов

34. Праця, присвячена описові свят та обрядового ритуалу, яким супроводжуються сільськогосподарські роботи в Україні, має назву:
А) «Запорожская старина» В) «Русалка Дністровая»
Б) «Дни и месяцы украинского селянина» Г) «Чудацькі думки про українську національну справу»
35. В операх «Різдвяна ніч», «Тарас Бульба», «Коза-дереза», «Пан Коцький» автор творчо використав народні мелодії. Назвіть його прізвище:
А) Ф.Колесса В) К.Квітка
Б) М.Лисенко Г) С.Людкевич
36. Два випуски збірника «Народных южнорусских сказок» (137 зразків) у 1869 та 1870 рр. видав український письменник:
А) І.Рудченко В) І.Франко
Б) С.Руданський Г) П.Куліш
37. Два томи фольклорно-історичних матеріалів під назвою «Записки о Южной Руси» видав у 1856-1857 рр.:
А) П.Чубинський В) П.Куліш
Б) А.Метлинський Г) О.Потебня
38. Перше фольклористичне видання 1837 р. в західноукраїнських землях:
А) «Русалка Дністровая» В) «Зоря»
Б) «Запорожская старина» Г) «Киевская старина»
39. Назвіть жанр народної творчості, який відповідає такому визначенню: «Синкретичний або синтетичний вид словесно-музичної творчості, невеликий ліричний твір, що має строфічну будову, повторюваність віршів строфи, розмежування заспіву та приспіву, виразну ритмізацію, музичність звучання, з настановою на вокальне виконання».
А) Дума В) Лірична пісня
Б) Казка Г) Балада
40. Перша окрема наукова розвідка про українські народні загадки належить:
А) І.Франку В) М.Номису
Б) І.Березовському Г) І.Срезневському

Критерії оцінювання

Екзаменаційне завдання містить два блоки:

1 блок (1Б) – 4 питання із розгорнутою відповіддю, кожне з яких оцінюється від 0 до 30 екзаменаційних балів ($1Б = 1+2+3+4$). Максимальна оцінка першого блоку – 120 балів;

2 блок (2Б) – 40 тестових питань, кожне з яких оцінюється в 2 екзаменаційні бали ($2Б = 1+2+3+\dots + 40$). Максимальна оцінка другого блоку – 80 балів.

Загальний екзаменаційний бал (ЗБ) вираховується простим додаванням балів першого і другого блоків та має таку схему: $1Б + 2Б = ЗБ$. Максимальна оцінка загального екзаменаційного балу – 200 балів.